

Posudek oponenta diplomové práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Pavel Juřík		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2016/2017
Název práce	Motiv sportu ve výtvarné fotografii		
Oponent práce	MgA. Michal Reichstätter		

Pavel Juřík si titulní téma práce volí na základě vlastního teoretického i praktického zájmu. Takto by šlo předkládané teoretické pojednání chápat jako určitý zdrojový podklad pro praktickou část práce.

Úvodní kapitola porovnává princip sportovního soutěžení a uměleckého konání jako dvě odlišné činnosti (přítomnost pravidel, možnost porovnání výsledků i při časově vzdálených měření, apod.) s několika podobnostními paralelami. Bohužel tento zajímavý čtyřstránkový rozbor přichází poněkud vniveč; valná většina prezentovaných fotografických souborů se sportovní tematikou nenese známky nějak rafinované umělecké řeči. Práce se v druhé části zabývá stručně, vzhledem k titulnímu tématu však přesto poměrně obsírně, dějinám zobrazování sportovních aktivit v rámci dějin výtvarného umění. Pokračuje kapitolou, která představuje několik autorů z oblasti reportážní a novinářské fotografie. Část, která by měla být stěžejní, tedy „Motiv sportu ve výtvarné fotografii“, se pak poněkud sporně věnuje průkopníkům fotografie jako záznamového média (Muybridge, Edgerton, Lartique,...), v jejichž dílech sice nalézáme sportovní motiv, ale nikoliv jako esenciální prvek, nýbrž pouze díky svým vizuálním parametrům. Navíc ani tyto autory nelze bezvýhradně zařadit do oblasti výtvarné fotografie.

Kapitola uvozená představením slavného propagandistického díla Leni Riefenstahlové Olympia by pak snad ospravedlnila příklad dalších, ryze uměleckých audiovizuálních děl, které s motivem sportu pracují (Visions of Eight, 1973, Zidane: A 21st Century Portrait, 2006).

Výběrem ryze portrétních autorů v další části pak opět téma sportu jako specifického fenoménu v oblasti výtvarné fotografie absentuje (Avedon ani Leibovitz nefotografují sportovce nikterak odlišně než muzikanty, herce či naftaře). Sportovní tematika lze nalézt lépe u autorů, kteří jsou svými sériemi v intimnější komunikaci se sportovním výkonem (soubor „Boxers“ od Nicolaie Howalta, autorská dvojice Mathias Braschler a Monica Fischerová s knižním souborem Faces of Football,...). V této kapitole mi pak schází český autor specializující se na sportovní portrétní fotografii Ondřej Pýcha (Players, 2006, fotografická spolupráce s nejvýznamnějšími tuzemskými hráčskými agenturami).

Jako jistou žánrovou svévůli pak chápu kapitolu 4.4; není mi zcela zřejmé, čím se například dlouhodobé mapování světa koní a dostihů fotografa Pavla Diase liší od podobně dlouhodobého mapování téhož Romana Vondrouše. Podobně pak ostatní autoři z této kapitoly mohou být libovolně doplňováni díly podobného ražení (Magnus Wennman - STHLM Mean Machines,...). Až v závěrečné kapitole se pak dostáváme k několika autorům, kteří sportovní počínání překládají do specifické řeči výtvarného umění, zároveň ale svým nízkým množstvím a značnou rozdílností vyjadřovacího jazyka působí nikoliv jako pečlivě vybraní autoři příkladující titulní téma, nýbrž jako skupina solitérů.

Je s podivem, že autorovi ve zdrojích chybí nedávno vydaná kniha kulturního publicisty Petra Volfa (Sport je umění, 2015). Ten se v ní soustředí na české a slovenské výtvarné umění, z fotografických souborů zde lze nalézt například díla Michala Pěchoučka, Lenky Klodové či skupiny Guma Guar, Jiřího Davida, koláže Jiřího Koláře či společnou instalaci Kunst-fu a Kamera Skura „Superstart“, která reprezentovala Českou a Slovenskou republiku na benátském Bienále v roce 2003). S touto knihou jsem se seznámil až v souvislosti s tímto oponentským posudkem, myslím, že by autorovi mohla posloužit i jako inspirace k jinému než ryze žánrovému členění práce, soustředěním se například na několik málo nejfotografovanějších sportů (fotbal, box/zápas, dostihy, motosport, ...) by práce mohla působit ucelenějším a suverénnějším dojmem, než-li je tomu nyní.

Návrh klasifikaceC - dobře.....

VBrně..... dne5. 6. 2017.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------

* nehodící se škrtněte

Posudek oponenta diplomové práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Pavel Juřík		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2016/2017
Název práce	You will never walk alone, Champions		
Oponent práce	MgA. Michal Reichstätter		

Pavel Juřík si za společné téma obou částí diplomové práce volí motiv sportu ve fotografii, a zatímco v teoretické části se zabývá především jevištním úsekem sportovního světa, v praktické části práce zaměřuje pozornost na hlediště. Kniha *You will never walk alone* vzniká na několika stadionech hostící italskou Serii A, na fotografiích se seznamujeme s bouřlivou atmosférou diváckých kotlů, tedy sektorů hlediště za brankou. Autor volbou záznamové techniky podporuje atmosféru zmatku a ostrých kontrastů, často využívá expresivní rozmazání či melancholické rozostření. S postoji a volbou autora nelze přespříliš polemizovat, zároveň zde vzniká riziko, že se výsledné snímky nebudou lišit od výsledků stovek dalších diváků, kteří si v ten samý zápas pořídili podobné momentky. Pracovat s jiným typem techniky a tedy i vizuality by zřejmě bylo o poznání produkčně náročnější, zároveň by autorovi snad i znemožnilo fotografovat v těch místech stadiónu, kde by chtěl.

Čím tedy Pavel povyšuje zběžné snímky na autorskou výpověď, je zřejmě formát knižní publikace. Zde si nejsem zcela jist, zda je nutné pohybovat se na vícero stadionech, pokud se atmosféra jednotlivých utkání příliš neliší. Zda by nebylo vhodnější, stát se na několik utkání jakýmsi krátkodobým štamgastem v rámci jednoho prostoru. Tedy nepracovat natolik do šíře jako do hloubky tématu, opakovaně se vracet na stejné místo v hledišti a pozorovat již jednou prožité okamžiky zkušenějším pohledem, namísto toho začínat na každém novém stadionu znovu od začátku. Takto se listování knihou stává po určité době spíše hrou variací na totéž.

Široký pohled na fanouškovské „humanscapes“ je doplněn o několik vyprázdněných stadiónových zákoutí. Na dvou snímcích se autor dostává k účastníkům dění blíž, než na ostatních; močící trojice a především předzápasová koktejlová příprava. Z doposud nezávisle a snad až osaměle působícího autora se najednou stává příslušník větší, fotbalovo-turistické skupiny a z fotografické studie jakýsi úzce vyprofilovaný zápisník z cest. Ani s tímto bych nikterak nepolemizoval, pokud by bylo toto téma nějak dále saturováno, což se však neděje a toto soudružství tak mizí stejně náhle, jako se objevilo.

Je otázkou, zda název tak úzce spjatý s konkrétním anglickým týmem je zcela nejvhodnější pro dané téma. Chaoticky bouřlivá a mnohdy násilná atmosféra souboru z anglických stadiónů zřejmě mizí, italský pokřik „Contro il calcio moderno“, ač patří spíše do sfér ultras, by možná této knize seděl lépe.

Závěrečnou výtku bych směřoval ke grafické podobě titulní stránky. Chápu motiv narůstající velikosti fontu jako analogii k fanouškovskému skandování, ztrojením motivu a torzovitosti jednotlivých slov pak ale vzniká na první pohled mylně čitelný nápis „Walk 2“.

Volný výstavní soubor pak fotografie z publikace zvětšuje mimo jejich doporučenou velikost a zvýrazňuje tak limity média. To autor dále podtrhává i výřezy z původních snímků, jejichž smysl, mimo výše zmíněný mi uniká. Výřezy oproti původním snímkům nenesou nijaká nová poselství, neobjevují se nové souvislosti či hlediska. Svou velikostí však na mne působí lépe a atmosferičtěji než v jejich intimní, knižní podobě.

Pavlovo téma shledávám za skvěle zvolené, zároveň se domnívám, že jeho vizuální a obsahový potenciál není touto prací zcela naplněn.

Návrh klasifikaceB – velmo dobře.....

VBrně..... dne5. 6. 2017.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------

* nehodící se škrtněte